

În conformitate cu prevederile art. 14 alin. (2) din Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul adoptă următoarea:

DECIZIE

Nr. ...

Data: ...

Prin contestația nr. MIS_CSE_152/28.07.2025, înregistrată la Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor sub nr. ..., formulată de ... SRL, cu sediul în municipiul ..., înmatriculată în Registrul Comerțului sub nr. ..., CUI ..., reprezentată legal prin ..., **cu referire la lotul 16 - „Sistem modular de chirurgie asistată robotică cu patru brate”**, împotriva documentației de atribuire elaborată de către autoritatea contractantă ..., cu sediul în ..., în cadrul procedurii licitație deschisă, organizată pe loturi în vederea vederea atribuirii unui contract de furnizare având ca obiect **„Aparate și echipamente medicale în cadrul proiectului «Investiții în infrastructura secției de oncologie a ... care diagnostichează și tratează cancer»”**, cod CPV 33100000-1, s-au solicitat următoarele:

„1. obligarea autorității contractante la remedierea aspectelor de nelegalitate ale documentației de atribuire cu privire la elaborarea cerințelor tehnice criticate, a factorilor de evaluare pentru lotul 16 – (...);

2. obligarea autorității contractante la remedierea aspectelor de nelegalitate ale documentației de atribuire cu privire la elaborarea clauzelor contractuale criticate pentru lotul 16 – (...);

3. în subsidiar, anularea procedurii de atribuire în măsura în care nu este posibilă adoptarea de masuri de remediere fără ca acestea să afecteze principiile reglementate de art. 2 alin. (2) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare”.

Totodată, în temeiul art. 19 alin. (1) din Legea nr. 101/2016, s-a solicitat studierea dosarului format pe rolul Consiliului.

În luarea deciziei, CONSILIUL, legal investit, a avut în vedere următoarele:

Prin contestația nr. MIS_CSE_152/28.07.2025, înregistrată la Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor sub nr. ..., ... SRL critică documentația de atribuire, respectiv cerințele caietului de sarcini, factorii

de evaluare și unele clauze contractuale pentru **lotul 16 – „Sistem modular de chirurgie asistată robotică cu patru brațe”**, solicitând cele prezentate în partea introductivă.

Cu titlu preliminar, prezintă datele relevante ale anunțului de participare și susține interesul societății sale în formularea contestației, sens în care se raportează la dispozițiile art. 2 alin. (1) și art. 3 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 101/2016, la cele ale art. 2 alin. (2) din Legea nr. 98/2016 și art. 33 C.pr.civ.

Pe fondul cauzei, argumentează următoarele critici:

1. Caracterul restrictiv al cerințelor tehnice – încălcarea principiilor transparenței, tratamentului egal, proporționalității și concurenței. Cerințele tehnice formulate în caietul de sarcini conduc „în mod direct și exclusiv” către echipamentul da Vinci Xi produs de Intuitive Surgical Inc., excluzând nejustificat sistemele alternative de pe piață, respectiv Versius (CMR Surgical), Hugo RAS (Medtronic) sau Senhance (Asensus Surgical).

În acest sens, critică următoarele prevederi:

a) Cerința privind configurarea cu o dublă consolă – cerință restrictivă;

b) Cerința privind comenzile ergonomice ale consolei;

c) Cerința privind controlul mișcărilor instrumentelor și endoscopului de la consolă;

d) Cerința privind panoul de comutare pentru picior (pedale)

e) Cerința privind asocierea pedalelor cu instrumentele

f) Cerința privind „modulul video” – caracter restrictiv și formulată cu încălcarea principiului tratamentului egal

g) Cerința privind sursa de lumină de înaltă intensitate și procesarea video – caracter restrictiv, formulată pe structura unui echipament determinat;

h) Cerința privind monitorul tactil cu funcție de telestrație – caracter restrictiv prin trimitere indirectă la arhitectura unui anumit sistem;

i) Cerința privind unitatea electrochirurgicală integrată – caracter restrictiv prin impunerea unei soluții arhitecturale unice;

j) Cerința privind endoscopul – caracter restrictiv și nealiniere la realitatea tehnologică actuală a mai multor sisteme validate clinic;

k) Cerința privind „sistemul de patru brațe robotice” – caracter restrictiv și necorelare cu diversitatea tehnologică existentă;

l) Cerința privind endoscopul atașat la unul dintre brațele robotice, cu imagistică 3D de înaltă rezoluție și braț principal rotativ – caracter restrictiv și discriminatoriu;

m) Cerința privind utilizarea a trei brațe robotice – caracter restrictiv prin raportare la o singură arhitectură;

n) Cerința privind autonomia proprie prin baterie de rezervă – caracter restrictiv prin raportare la o singură arhitectură;

o) Neclaritatea cerinței referitoare la „setul complex de instrumente standard și avansate” – încălcarea principiilor transparenței și tratamentului egal;

p) Cerința privind instrumentele avansate disponibile – caracter restrictiv;

r) Cerința privind instrumentele pentru 200 de cazuri – caracter neclar și imprecis;

s) Cerința privind includerea în pachetul de instrumente a unor dispozitive avansate (pensa foarfecă ultrasonică, extensie sigilare vase 7 mm, sigilarea și tăierea vaselor până la 5 mm, staplere/capsatoare) – caracter restrictiv și nejustificat clinic;

ș) Cerința privind instrumentele cu încheietură: 7 grade de libertate și rotație de 540° – caracter restrictiv și nejustificat;

t) Cerința privind sistemul de insuflare, evacuare fum, menținere pneumoperitoneu stabil și acces fără valve – formulare ambiguă și restrictivă;

ț) Cerințele privind „asistentul chirurgical personal în cloud” – formulare comercială, restrictivă și adaptată funcționalităților da Vinci Xi;

u) Cerința privind instruirea personalului medical – nerespectarea principiului proporționalității;

v) Cerința privind desfășurarea trainingului practic într-un centru clinic autorizat – lipsă de proporționalitate și nerespectarea principiului eficienței economice;

x) Cerința privind asistența la intervenții chirurgicale – lipsa definirii specialităților implicate;

y) Cerința privind certificarea personalului medical – aplicabilitate disproporționată în raport cu rolul anestezistului.

2. Susținând caracterul nelegal al suprapunerii și formulării neunitare a cerințelor de calificare în caietul de sarcini, autorul contestației critică:

a) Cerința privind îndeplinirea standardelor ISO – includere nelegală în caietul de sarcini, cu încălcarea art. 30 alin. (6) din H.G. nr. 395/2016 și art. 200 din Legea nr. 98/2016;

b) Menționarea redundantă a cerinței privind certificarea ISO 9001 în caietul de sarcini – cerință de calificare prevăzută în fișa de date a achiziției;

c) Redundanța și suprapunerea cerințelor privind avizul de funcționare emis de Ministerul Sănătății – formulare neunitară și lipsită de coerență juridică.

3. Argumentând nelegalitatea factorilor de evaluare, respectiv încălcarea principiilor transparenței, tratamentului egal și proporționalității, ... SRL formulează următoarele critici:

a) Factorul de evaluare „*Performanța energetică*” – caracter inaplicabil și nelegal al solicitării raportului EN 50564:2011;

b) Factorul de evaluare „*Instructajul pentru optimizarea eficienței energetice*” – lipsă de aplicabilitate tehnică, caracter declarativ și nelegalitate în raport cu art. 187 alin. (4) și art. 189 alin. (1) din Legea nr. 98/2016.

4. Susținând nelegalitatea unor clauze contractuale din proiectul de contract, contestatorul prezintă critici cu privire la următoarele prevederi:

a) Clauza 9.1 privind garanția de bună execuție – impunerea unor condiții nelegale în ceea ce privește modalitatea de constituire;

b) Clauza 20.3 privind obligația de depunere a garanției de bună execuție – formulare inexactă, neconformă cu terminologia legală aplicabilă;

c) Clauza 23.4 privind despăgubirea forfetară de 10% din valoarea contractului – prevedere abuzivă, disproporționată și lipsită de temei legal;

d) Clauza 23.3 privind dobânda penalizatoare – formulare dezechilibrată și lipsită de simetrie contractuală;

e) Clauza 27.2 privind condiționarea plății de acordarea finanțării – caracter nelegal și lipsit de echilibru contractual;

f) Clauza 30.8 privind denunțarea unilaterală – caracter de nelegalitate.

Astfel, ... SRL subliniază că analiza cumulativă a cerințelor tehnice, a factorilor de evaluare și a clauzelor contractuale incluse în

documentația de atribuire, relevă încălcarea de către autoritatea contractantă a dispozițiilor legale care guvernează organizarea procedurilor de achiziții publice, în special în ceea ce privește modul de formulare a specificațiilor tehnice și stabilirea criteriilor de atribuire. Organizatoarea procedurii a utilizat formulări restrictive, centrate pe caracteristicile unui anumit producător, fără a descrie obiectiv rezultatele funcționale urmărite și fără a permite participarea echitabilă a altor operatori economici.

De asemenea, clauzele contractuale nu au fost formulate într-un mod proporțional și echilibrat, ci au fost introduse condiții excesive și disproporționate.

În concluzie, ... SRL solicită admiterea contestației, așa cum a fost formulată.

În drept au fost invocate prevederile Legii nr. 98/2016, cele ale H.G. nr. 395/2016, ale Legii nr. 101/2016, ale Codului civil, precum și ale celorlalte acte normative menționate în cuprinsul documentului, iar în probațiune au fost solicitate înscrisuri și *„orice alte probe a căror necesitate ar reieși din soluționarea contestației”*.

Motivarea integrală a contestației se regăsește în fișierul „[.../00012] Contestatie MIS_CSE_152.pdf.p7s”, postat de autoritatea contractantă în SEAP la 29.07.2025, ora 12:12, în cadrul documentelor asociate anunțului de participare nr. .../17.07.2025. Reproducerea în cuprinsul deciziei a ansamblului motivării nu se justifică, din moment ce contestația pot fi vizualizată liber și gratuit în SEAP de către orice persoană interesată. Sintetizarea de mai sus nu prejudiciază nici părțile și nici terții, din moment ce oricine are la dispoziție spre vizualizare și descărcare, prin intermediul SEAP, întreaga contestație. Desigur, motivarea completă va fi avută în vedere de membrii completului la adoptarea soluției.

Prin adresa nr. ... din 29.07.2025, în temeiul art. 61¹ alin. (1) lit. b) și alin. (2¹) din Legea nr. 101/2016, Consiliul i-a solicitat contestatorului să comunice dovada constituirii cauțiunii în cuantumul legal, pentru lotul contestat.

Prin adresa nr. 17718/04.08.2025, înregistrată la CNSC sub nr. ..., în temeiul dispozițiilor art. 22 și art. 18 alin. (1) din Legea nr. 101/2016, autoritatea contractantă ... a formulat punct de vedere cu privire la contestația ... SRL.

În cadrul documentului, susține următoarele:

1. Cu referire la motivele pentru care *„aplică măsuri de remediere/clarificări”*, solicită Consiliului să constate că sunt rămase fără obiect criticile corespunzătoare.

2. Pentru restul motivelor prezentate de către ... SRL, solicită respingerea contestației ca nefondată.

Conform art. 154 alin. (1) și art. 155 alin. (2) din Legea nr. 98/2016, are dreptul și obligația de a stabili specificațiile tehnice astfel încât echipamentele achiziționate să răspundă în mod optim necesităților sale, precizează organizatoarea procedurii, apreciind că este autorizată să impună cerințe privind calitatea, performanța și funcționalitatea produselor, pe care nu toți operatorii economici sunt în măsură să le îndeplinească.

Susține că obiectivul general al proiectului constă în dotarea cu echipamente medicale a secției oncologie din cadrul spitalului, echipamente care vor fi utilizate în procesul de diagnosticare și tratare cancer, inclusiv pentru chirurgia robotică, aferentă lotului 16. Acest lot vizează achiziția unui echipament de chirurgie robotică, și nu pentru chirurgie laparoscopică sau pentru sisteme care integrează elemente de laparoscopie, așa cum încearcă contestatorul să includă.

Răspunzând punctual criticilor din contestație, prezintă următoarele considerente:

1. Cu referire la caracterul restrictiv al cerințelor tehnice, subliniază că cerințele privind sistemul de chirurgie robotică, consola dublă, ergonomia comenzilor, panoul de pedale și integrarea funcțiilor în modulul video reflectă nevoi clinice și educaționale identificate în cadrul spitalului și validate prin expertiza clinică și experiența centrelor de excelență.

Detaliind, prezintă următoarele considerente:

a) Pentru cerința privind configurarea cu o dublă consolă, considerată restrictivă de către petent, arată că această consolă este esențială pentru formarea și supravegherea în siguranță a medicilor rezidenți și pentru creșterea capacității de training, conform standardelor de acreditare internaționale în chirurgie robotică, sens în care citează dintr-un articol relevante.

b) Cu referire la cerința privind comenzile ergonomice ale consolei, arată că scopul principal pentru aceste prevederi a fost reducerea oboselii chirurgului, sens în care detaliază.

c) Pentru cerința privind controlul mișcărilor instrumentelor și endoscopului de la consolă, organizatoarea procedurii susține că

utilizarea pedalelor în sistemul de control robotic, combinată cu cele două comenzi manuale, oferă chirurgului o flexibilitate și un nivel de control sporit asupra instrumentelor și endoscopului, permițând efectuarea rapidă și precisă a unor manevre complementare în timpul intervenției.

d) Referindu-se la cerința privind panoul de comutare pentru picior (pedale), organizatoarea procedurii susține că această funcționalitate contribuie la creșterea siguranței și preciziei, reducând timpul de operație și oboseala chirurgului, deoarece se poate comuta instantaneu între diferite funcții, cum ar fi staplarea, irigarea sau manipularea instrumentelor, fără a fi nevoie de a-și întrerupe concentrarea sau de a-și schimba poziția, ceea ce, în final, duce la rezultate chirurgicale de calitate superioară și la o experiență mai confortabilă pentru pacient.

e) În ceea ce privește cerința ce viza asocierea pedalelor cu instrumentele, autoritatea contractantă precizează că se referă la pedalele de activare a energiei - alocarea automată a comutatoarelor de activare a energiei, partea dreaptă (pentru instrumentul controlat de mâna dreaptă) și cea stângă (pentru instrumentul controlat de mâna stângă). Această funcționalitate reduce riscul activării improprie a instrumentelor cu energie, contribuind la creșterea siguranței pacientului. Prin urmare, scopul principal este de a asigura accesul la cele mai eficiente și inovatoare tehnologii disponibile, care să faciliteze intervenții sigure și precise în condiții complexe.

f) Combătând critica referitoare la „*modulul video*”, cerință considerată restrictivă, organizatoarea procedurii redă textul relevant și subliniază că a avut în vedere necesitatea asigurării optimizării spațiului din blocul operator. Integrarea a cât mai multor dispozitive medicale necesare intervenției chirurgicale într-o singură unitate contribuie la maximizarea eficienței spațiului operator, eliminând nevoia de multiple conexiuni și conectori aparenti între unități, ceea ce asigură un acces facil pentru personalul medical la pacient.

Precizează că această soluție simplifică procesul de instruire a personalului pentru o singură unitate, reduce semnificativ riscul de erori și contribuie la scurtarea timpului de pregătire a intervenției, facilitând astfel desfășurarea unei proceduri eficiente, sigure și rapide.

Mai precizează că există cel puțin două tehnologii care pot îndeplini această cerință.

g) Ca răspuns la critica ce viza cerința privind sursa de lumină de înaltă intensitate și procesarea video, organizatoarea procedurii face trimitere la considerentele prezentate anterior la lit. f).

h) Cu referire la cerința privind monitorul tactil cu funcție de telestrație, arată că prevederea este justificată ca o necesitate clinică și educațională obiectivă, neputând fi acoperită prin utilizarea unor softuri externe.

i) Combătând critica privind unitatea electrochirurgicală integrată, organizatoarea procedurii face trimitere eficiența clinică și operațională, sens în care detaliază.

j) Pentru cerința ce viza endoscopul, după ce redă paragraful relevant, arată că cerința poate fi îndeplinită de mai multe tehnologii, iar posibilitatea de a muta endoscopul pe oricare dintre brațele robotice oferă un beneficiu semnificativ, mai ales în situația în care un braț se defectează - endoscopul poate fi mutat pe unul dintre celelalte brațe, fără a fi necesară oprirea procedurii, ceea ce aduce un avantaj imens pentru siguranța și continuitatea actului medical.

k) Referindu-se la cerința privind „sistemul de patru brațe robotice”, autoritatea contractantă susține că nu este restrictivă, deoarece în caietul de sarcini nu a prevăzut dacă brațele sunt unitare sau separate.

l) Pentru cerința privind endoscopul atașat la unul dintre brațele robotice, cu imagistică 3D de înaltă rezoluție și braț principal rotativ, autoritatea contractantă precizează că acceptă reformularea, solicitarea devenind: *„Endoscopul se atașează la unul dintre brațe și oferă o imagine 3D, de înaltă rezoluție, a structurii anatomice a pacientului. Brațul principal este o structură de susținere ajustabilă, rotativă, care permite mutarea brațelor cu instrumente într-o poziție corespunzătoare zonei anatomice țintă și poziției pacientului. În cazul sistemelor de chirurgie robotică cu brațele robotice și brațul de vizualizare montate pe unități independente, acestea trebuie să asigure poziționarea brațelor într-o poziție corespunzătoare zonei anatomice țintă și poziției pacientului”.*

m) Pentru cerința privind utilizarea a trei brațe robotice, considerată restrictivă, autoritatea contractantă precizează că simplifică solicitarea, după cum urmează: *„Posibilitatea de utilizare a cel puțin 3 brațe, în funcție de complexitatea intervenției chirurgicale”.*

n) În ceea ce privește cerința referitoare la autonomia proprie prin baterie de rezervă, consideră că aceasta este simplu definită, fiind esențială asigurarea funcționalității generale, fără a face referire la

sistemul de brațe sau la fiecare braț în parte. Precizează că toți potențialii ofertanți pot asigura îndeplinirea cerinței.

o) Ca răspuns la critica ce viza neclaritatea cerinței referitoare la „*setul complex de instrumente standard și avansate*”, organizatoarea procedurii face trimitere la argumentele prezentate anterior la lit. d) și precizează că, pentru claritate, cerința se completează, sens în care redă: „*Să fie dotat cu un set de instrumente: instrumente standard (instrumente monopolare, instrumente bipolare, instrumente de prehensiune fără energie, portace) și instrumente avansate (instrument bipolar cu lama de secționare, stapler) disponibile pentru intervenții chirurgicale*”.

p) Cu privire la cerința privind instrumentele avansate disponibile, considerată restrictivă de către contestator, organizatoarea procedurii susține că prevederea este simplă și nerestrictivă.

r) Referindu-se la cerința privind instrumentele pentru 200 de cazuri, considerată neclară și impredictibilă, organizatoarea procedurii arată că prevederea din caietul de sarcini se completează astfel:

„• *140 de intervenții cu instrumente robotice standard - Instrument monopolar, Instrument bipolar, pensa de prehensiune, +/- portac*

• *60 de intervenții cu instrumente robotice standard și avansate - Instrument monopolar, Instrument bipolar, pensa de prehensiune, +/- portac, stapler și/sau bipolar avansat cu lama de secționare*”.

s) Combătând critica ce viza cerința referitoare la includerea în pachetul de instrumente a unor dispozitive avansate (pensa foarfecă ultrasonică, extensie sigilare vase 7 mm, sigilarea și tăierea vaselor până la 5 mm, staplere/capsatoare), considerată restrictivă și nejustificată clinic, organizatoarea procedurii subliniază că procedura de achiziție vizează investiții în infrastructura dedicată oncologiei, unde utilizarea tehnologiei robotice devine esențială pentru gestionarea cazurilor complexe, sens în care prezintă explicații de ordin tehnic.

ș) Cu referire la cerința „*Toate instrumentele cu încheietură oferă 7 grade de libertate și rotație de 540°, extinzând controlul instrumentului dincolo de limitele mâinii umane*”, autoritatea contractantă precizează că modifică cerința, respectiv: „*Toate instrumentele cu încheietură oferă 7 grade de libertate și rotație de cel puțin 360°, extinzând controlul instrumentului dincolo de limitele mâinii umane*”.

t) Pentru cerința privind sistemul de insuflare, evacuare fum, menținere pneumoperitoneu stabil și acces fără valve, considerată de contestator ca ambiguă și restrictivă, organizatoarea procedurii arată că integrarea funcțiilor de menținere automată a pneumoperitoneului, evacuare activă a fumului chirurgical și acces fără valve într-un sistem unic este esențială pentru asigurarea unui mediu operator stabil și sigur în chirurgia oncologică minim invazivă. Aceste funcționalități contribuie direct la optimizarea fluxului operator și la compatibilitatea deplină cu

platformele robotice, în special în intervențiile complexe din urologie, ginecologie și chirurgie generală.

Apreciază că, în condițiile legii, contestatorul are opțiunea de a participa în conformitate cu art. 53 alin. (1) din Legea nr. 98/2016, în calitate de ofertant individual/ ofertant asociat/ candidat/ terț susținător/ subcontractant, operatorii economici fiind definiți la art. 3 alin. (1) lit. jj).

t) Ca răspuns la critica ce viza cerințele privind *„asistentul chirurgical personal în cloud”*, autoritatea contractantă consideră că afirmațiile contestatorului sunt pur speculative , deoarece cerința se referă la un *„asistent personal al chirurgului cu inteligență artificială”*.

Totodată, reia precizarea de la punctul anterior cu privire la opțiunea contestatorului de a participa în cadrul procedurii.

u) Pentru cerința ce privește instruirea personalului medical, organizatoarea procedurii redă textul relevant din caietul de sarcini și consideră că pretenția contestatorului este nejustificată.

Precizează că instituția are un interes strategic în asigurarea unui program extins de training, astfel încât echipele chirurgicale să fie pregătite pentru a realiza proceduri chirurgicale complexe la nivel de excelență în cadrul proiectului, care vizează dezvoltarea infrastructurii oncologice în cadrul spitalului.

Apreciază că opiniile contestatorului referitoare la necesitatea de training pentru anestezist nu pot fi reținute, deoarece responsabilitatea principală pentru identificarea nevoilor de formare a echipelor medicale o are spitalul. Faptul că petentul nu poate asigura un program de training extensiv pentru personalul medical nu reprezintă un motiv justificat pentru modificarea cerințelor calitative în *„mod inferior”*.

v) Susținând cerința privind desfășurarea trainingului practic într-un centru clinic autorizat, criticată de către contestator, organizatoarea procedurii reia argumentul privind interesul strategic în asigurarea unui program extins de training, astfel încât echipele chirurgicale să fie pregătite pentru a realiza proceduri chirurgicale complexe la nivel de excelență în cadrul proiectului.

x) Referindu-se la cerința privind asistența la intervenții chirurgicale, criticată pentru lipsa definirii specialităților implicate,

autoritatea contractantă menționează proiectul în cadrul căruia este integrată prezenta procedură și precizează specialitățile medicale implicate în mod direct în procesul de diagnosticare și tratament oncologic, respectiv: chirurgie ginecologică, chirurgie urologică, chirurgie generală și chirurgie pediatrică.

y) În susținerea cerinței privind certificarea personalului medical, criticată pentru aplicabilitate disproportionată în raport cu rolul anestezistului, organizatoarea procedurii subliniază că cerința privind eliberarea certificatelor de absolvire pentru întregul personal medical participant la programul de instruire, inclusiv medicii anesteziști, este justificată în contextul implementării sistemului chirurgical robotic, care presupune o abordare integrată și multidisciplinară a actului medical.

Consideră că are competența exclusivă de a stabili cerințele calitative în funcție de complexitatea tehnologiei și de nevoile operaționale ale instituției sanitare. Certificarea anesteziștilor nu reprezintă o extensie nejustificată a obligațiilor contractuale, ci o măsură de asigurare a calității și siguranței actului medical, în acord cu principiile proporționalității și eficienței prevăzute de Legea nr. 98/2016.

2. Cu referire la caracterul nelegal al suprapunerii și formulării neunitare a cerințelor de calificare în caietul de sarcini, aspecte prezentate de către autorul contestației, organizatoarea procedurii precizează:

a) În cerința privind îndeplinirea standardelor ISO a fost observată o eroare de redactare, în loc de 6 a fost scris 8, iar cerința va fi modificată după cum urmează:

„Echipamentul va îndeplini seria de standarde tehnice EN 60601, care asigură siguranța de bază și performanța esențială a echipamentelor electrice medicale”.

b) Ca răspuns la critica ce viza menționarea redundantă a cerinței privind certificarea ISO 9001 în caietul de sarcini, cerință de calificare prevăzută în fișa de date a achiziției, autoritatea contractantă arată că *„va remedia și va elimina”* din cerințele caietului de sarcini potrivit solicitării.

c) Cu referire la redundanța și suprapunerea cerințelor privind avizul de funcționare emis de Ministerul Sănătății, ca răspuns la critica contestatorului, organizatoarea procedurii arată că *„va remedia și va elimina”* din cerințele caietului de sarcini potrivit solicitării.

3. Ca răspuns la criticile ce vizau nelegalitatea factorilor de evaluare, autoritatea contractantă formulează următoarele apărări:

a) Pentru factorul de evaluare *„Performanța energetică”* arată că este de acord cu modificarea cerinței, așa cum a solicitat contestatorul, deoarece este o tehnologie nouă, fiind posibil să nu fi fost elaborate rapoarte de testare și acceptă informații privind consumul de energie al echipamentului în funcționare, estimate conform datelor tehnice ale

producătorului și/sau pe baza unui standard internațional recunoscut, aplicabil echipamentelor medicale cu indicarea scenariului de funcționare utilizat.

b) În ceea ce privește factorul de evaluare *„Instructajul pentru optimizarea eficienței energetice”*, autoritatea contractantă arată că îl menține. Aplicarea acestuia se va realiza numai pentru ofertele care conțin, în cadrul propunerii tehnice, o descriere concretă a instructajului în domeniul optimizării eficienței energetice.

4. Ca răspuns la criticile ce vizau nelegalitatea unor clauze contractuale din proiectul de contract, organizatoarea procedurii precizează:

a) Clauza 9.1 privind garanția de bună execuție va fi modificată conform solicitării contestatorului, respectiv:

„Contractantul are obligația de a constitui garanția de bună execuție a contractului în cuantum de 10% din prețul contractului, fără TVA, în termen de 5 zile lucrătoare de la semnarea contractului de ambele părți. Acest termen poate fi prelungit la solicitarea justificată a contractantului, fără a depăși 15 zile de la data semnării contractului de achiziție publică.

Garanția de bună execuție poate fi constituită, la alegerea contractantului, prin una sau o combinație dintre următoarele modalități, în conformitate cu art. 154 alin. (4) din Legea nr. 98/2016:

a) virament bancar în contul de constituire a garanției de participare ... deschis la Trezoreria ..., CIF ...;

b) instrumente de garantare (scrisori de garanție bancară sau de asigurare), emise în condițiile legii;

c) depunerea la casieria autorității contractante a unei sume în numerar, dacă valoarea garanției este mai mică de 5.000 lei.

Instrumentul de garantare va fi irevocabil și necondiționat și va constitui anexă la contract (...).

b) Clauza 20.3 privind obligația de depunere a garanției de bună execuție va fi modificată potrivit art. 39 alin. (3) din H.G. nr. 395/2016, după cum urmează:

„Garanția de bună execuție se constituie în termen de 5 zile lucrătoare de la data semnării contractului de achiziție publică/contractului subsecvent. Acest termen poate fi prelungit la solicitarea justificată a contractantului, fără a depăși 15 zile de la data semnării contractului de achiziție publică”.

c) Clauza 23.4 privind despăgubirea forfetară de 10% din valoarea contractului va fi eliminată.

d) Clauza 23.3 privind dobânda penalizatoare va fi modificată în vederea corelării cu art. 23.9, prin introducerea expresiei *„din vina sa exclusivă”*.

e) Clauza 27.2 privind condiționarea plății de acordarea finanțării va fi modificată după cum urmează: *„Achizitorul se obligă să plătească furnizorului prețul produselor care fac obiectul contractului în termen de 60 (șaizeci) zile de la recepția cantitativă și calitativă, cu condiția ca finanțarea să fie acordată, în baza cererilor de prefinanțare/ rambursare/ plată din partea finanțatorului (Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene - MIPE). În situația în care cererea prefinanțare/ rambursare/ plată nu este acordată într-un interval de cel mult 60 de zile de la recepția produselor, respectiv facturarea acestora, achizitorul se obligă să suporte contravaloarea lor din bugetul propriu potrivit Legea 72/2013 și termenul începe să decurgă de la data expirării primului termen de 60 de zile, rezultând în total termen de plată de 120 de zile”.*

f) Clauza 30.8 privind denunțarea unilaterală va fi eliminată.

În concluzie, ... solicită Consiliului să respingă ca nefondată contestația formulată de ... SRL pentru *„criticile care nu vor fi remediate de către autoritatea contractantă”*.

Dovada comunicării punctului de vedere către contestator a fost atașată.

În probațiune, prin adresa înregistrată la CNSC sub nr. ..., autoritatea contractantă a depus la dosarul cauzei strategia de contractare.

Prin adresa nr. MIS_CSE_161/19.08.2025, înregistrată la CNSC sub nr. ..., contestatorul a reluat solicitarea privind accesul la dosarul format în cadrul Consiliului.

Prin adresa nr. ... din 22.08.2025, Consiliul i-a transmis contestatorului invitația de a studia dosarul cauzei, iar reprezentantul societății s-a prezentat la sediul CNSC în data de 25.08.2025, a studiat dosarul și a obținut fotocopiile solicitate.

Prin nota încheiată în data de 26.08.2025, în temeiul dispozițiilor 24 alin. (2) din Legea nr. 101/2016, completul de soluționare a decis prelungirea termenului de soluționare a dosarului CNSC nr. ... cu 10 zile, această decizie fiind comunicată autorității contractante prin adresa nr.

....

Prin adresa nr. MIS_CSE_165/26.08.2025, înregistrată la CNSC sub nr. ..., în temeiul dispozițiilor art. 21 din Legea nr. 101/2016, ... SRL a formulat concluzii scrise prin care a solicitat admiterea contestației sale, așa cum a fost formulată.

În cadrul documentului prezintă următoarele considerente:

I. Cu privire la măsurile de remediere adoptate și publicate de autoritatea contractantă:

1. Referindu-se la măsurile de remediere ale specificațiilor tehnice din anexa 1 la caietul de sarcini, punctează:

- Cerința ce viza endoscopul atașat la unul dintre brațele robotice, cu imagistică 3D de înaltă rezoluție și braț principal rotativ, regăsită la **pct. l)** în contestație a fost reformulată, iar prevederea modificată este îndeplinită de toate cele 4 sisteme de chirurgie robotică la care a făcut referire în cadrul contestației, respectiv: daVinci Xi, Versius, Hugo Ras și Senhance;

- Cerința privind utilizarea a trei brațe robotice, criticată la **pct. m)** în contestație a fost modificată, iar în forma actuală este îndeplinită de toate cele 4 sisteme de chirurgie robotică menționate;

- Cerința privind instrumentele pentru 200 de cazuri, criticată la **pct. r)** în contestație, a fost modificată, dar rămâne în continuare formulată într-un mod general și ambiguu, fiind neclară și imprecisă,

Precizează că, pe lângă faptul că autoritatea contractantă nu a eliminat cerința privind includerea în pachetul de instrumente a unor dispozitive avansate (pensa foarfecă ultrasonică, extensie sigilare vase 7 mm, sigilarea și tăierea vaselor până la 5 mm, staplere/capsatoare), solicitare formulată la punctul s) din contestație, a adăugat instrumentele specifice sistemului chirurgical da Vinci Xi în cadrul acestei solicitări.

Cerința astfel reformulată devine restrictivă, deoarece singurul sistem care întrunește cumulativ aceste funcționalități este da Vinci Xi, consideră petentul.

Totodată, menționează că cerințe tehnice din caietul de sarcini au rămas nemodificate.

2. În ceea ce privește cerințele de calificare, contestatorul menționează:

- autoritatea contractantă a adoptat măsuri de remediere cu privire la certificatul ISO 9001 sau orice alt sistem de management pentru stabilirea fluxului de mentenanță, verificare sau reparare, precum și cu privire la avizul de funcționare emis de Ministerul Sănătății pentru activitățile de distribuție, instalare și punere în funcțiune, mentenanță, verificare și reparare a sistemului de chirurgie robotică, respectiv acestea au fost eliminate din cuprinsul caietului de sarcini și s-au menținut în fișa de date.

- a fost înlocuită solicitarea privind standardele de calitate ISO 80601-2-2:2011, ISO 80601-2-55:2011 cu următoarea cerință: *„Echipamentul va îndeplini seria de standarde tehnice EN 60601, care asigură siguranța de bază și performanța esențială a echipamentelor electrice medicale”*, cerință pe care o consideră corectă, și nu o critică.

3. Cu privire la remedierea factorilor de evaluare arată:

- autoritatea contractantă a remediat un singur factor de evaluare, respectiv factorul de evaluare nr. 3 – Performanța energetică.

- factorul de evaluare nr. 4 - Instructajul pentru optimizarea eficienței energetice, deși criticat la paragrafele 253 - 260 din contestație, a rămas nemodificat.

4. Referindu-se la clauzele contractuale criticate, contestatorul menționează că acestea au fost remediate, dar dintr-o posibilă eroare de redactare, în cadrul clauzei 23.3. a fost inserată la finalul textului sintagma *„din vina sa exclusivă”* lipsind textul de sens.

Apreciază că, în mod corect, clauza 23.3 trebuie formulată astfel:

„În cazul în care, Contractantul, din vina sa exclusivă, nu își îndeplinește la termen obligațiile de furnizare a bunurilor, atunci Autoritatea contractanta are dreptul de a percepe dobânda legala penalizatoare prevăzută la art. 3 alin. 21 din O.G. nr.13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații banești, precum și pentru reglementarea unor masuri financiar-fiscale în domeniul bancar, cu modificările și completările ulterioare. Dobânda se aplica la valoarea produselor nelivrate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de valoarea contractului”.

II. Cu privire la susținerile autorității contractante din partea introductivă a punctului de vedere, contestatorul prezintă argumente în combatere și invocă jurisprudența CJUE.

III. Referitor la susținerile autorității contractante cu privire la criticile ce vizau specificațiile tehnice din caietul de sarcini, regăsite la **punctele a), b), c), d), e), f), g), h), i), j), k), n), o), p), r), s), t), ț), u), v), x) și y)** din contestație, în combatere, ... SRL reia și detaliază considerente deja prezentate.

Pentru critica de la **pct. l)** din contestație, ce viza cerința privind endoscopul atașat la unul dintre brațele robotice, cu imagistică 3D de înaltă rezoluție și braț principal rotativ, susține că a rămas fără obiect, deoarece autoritatea contractantă a acceptat reformularea cerinței în sensul solicitat și a publicat cerința reformulată în SEAP.

În ceea ce privește critica de la **pct. m)** din contestație, ce viza cerința referitoare la utilizarea a trei brațe robotice, petentul arată că organizatoarea procedurii a reformulat și a publicat modificarea în SEAP, critica rămânând fără obiect.

Pentru critica de la **pct. ș)** din contestație, petentul subliniază că autoritatea contractantă a acceptat reformularea cerinței în sensul solicitat, respectiv eliminarea mențiunii restrictive privind rotația de 540°, înlocuită cu „*rotație de cel puțin 360°*”, dar modificarea nu a fost publicată în SEAP.

IV. Cu privire la factorul de evaluare „*instructajul pentru optimizarea eficienței energetice*” contestatorul susține lipsa de aplicabilitate tehnică, caracterul declarativ și nelegalitatea în raport cu art. 187 alin. (4) și art. 189 alin. (1) din Legea nr. 98/2016.

Precizează că organizatoarea procedurii nu a prezentat nicio justificare tehnică privind relevanța acestui factor de evaluare.

V. În concluzie, ... SRL arată că specificațiile tehnice minime și obligatorii solicitate pot fi îndeplinite de un singur produs, fiind restrictive, și favorizând un anumit producător. Specificațiile tehnice minime pot fi îndeplinite numai de producătorul Intuitive Surgical Inc. cu produsul da Vinci Xi, sens în care prezintă un tabel comparativ.

Dovada comunicării către autoritatea contractantă a fost atașată.

În replică, ... a transmis la dosarul cauzei adresa nr. 19791/01.09.2025, înregistrată la CNSC sub nr. ..., prin care a prezentat considerente în susținerea punctului de vedere.

Dovada recepționării de către contestator a acestui document a fost depusă la dosarul cauzei în data de 03.09.2025, fiind înregistrată la CNSC sub nr.

Ca răspuns la solicitarea Consiliului, ... SRL a depus la dosarul cauzei, în original, recipisa de consemnare a cauțiunii nr. 211535994/1

din data de 31.07.2025, emisă de ..., în cuantum de 220.000,00 lei, documentul fiind înregistrat la CNSC sub nr.

Analizând susținerile și documentele depuse la dosarul cauzei, **Consiliul constată următoarele:**

..., în calitate de autoritate contractantă, a organizat procedura de licitație deschisă, derulată online, pe loturi, în vederea atribuirii unui contract de furnizare având ca obiect „**Aparate și echipamente medicale în cadrul proiectului «Investiții în infrastructura secției de oncologie a ... care diagnostichează și tratează cancer»**”, cod CPV 33100000-1, elaborând, în acest sens, documentația de atribuire aferentă și publicând în SEAP anunțul de participare nr. .../17.07.2025, conform căruia valoarea estimată a procedurii este de 19.894.776,46 lei, fiind divizată în mai multe loturi, dintre acestea fiind contestat **Lotul 16 – „Sistem modular de chirurgie asistată robotică cu patru brațe”**, având o valoare estimată de 14.927.700 lei.

Conform cap. II.2.5) din anunț, criteriul de atribuire pentru lotul contestat este „*Cel mai bun raport calitate – preț*”:

- „Prețul ofertei” – pondere 40%;
- „Perioadele de garanție extinse” – pondere 20%;
- „Performanța energetică” – pondere 20%;
- „Instrucțiunile pentru optimizarea eficienței energetice” - pondere 20%.

Procedând la analiza contestației formulată de către ... SRL, Consiliul reține că aceasta vizează anumite prevederi din cadrul documentației de atribuire, aferente **Lotului 16**, motiv pentru care Consiliul va soluționa contestația în cauză analizând criticile formulate în acest sens de către respectivul contestator, raportat la conținutul documentației de atribuire și la prevederile legale incidente.

Astfel, referitor la criticile formulate de contestatorul ... SRL, la **pct. III.1.a)** din prezenta contestație, Consiliul reține că acestea vizează, în esență, „**Cerința privind configurarea cu o dublă consolă**”, cerință care, în opinia respectivului contestator, ar fi una restrictivă.

Analizând criticile în cauză, Consiliul reține că respectivul contestator nu a reușit să demonstreze în ce măsură cerința în discuție este de natură să îl vatăme în depunerea ofertei, respectiv este restrictivă, criticile formulate cu privire la respectiva cerință, în fapt susțineri generice, fiind axate pe afirmații fără niciun fundament probatoriu real, cum ar fi

„10. În aceste condiții, subscrisa **riscă să** sufere un prejudiciu direct, constând în excluderea de facto de la participarea la procedură, **nu ca urmare a lipsei capacității de livrare a unui echipament performant**, ci din cauza unor condiționări tehnice nejustificat de restrictive, contrare prevederilor art. 2 alin. (2) din Legea nr. 98/2016 privind proporționalitatea, tratamentul egal și transparența.

(...)

20. Așadar, cerința privind prezența unei **console duble identice**, care să permită **acces complet și simultan asupra funcțiilor chirurgicale**, este îndeplinită **doar de sistemul da Vinci Xi**, configurabil exclusiv de producătorul Intuitive Surgical Inc.

21. Sistemele **Versius** (CMR Surgical), **Hugo™ RAS** (Medtronic) și **Senhance** (Asensus Surgical), **deși nu includ o a doua consolă fizică identică**, oferă totuși posibilități reale de colaborare chirurgicală și instruire (inclusiv preluarea controlului de către un al doilea chirurg), **funcțional echivalente cu scopul urmărit prin cerința** analizată. Această caracteristică nu trebuie interpretată ca o limitare tehnologică sau funcțională, din următoarele considerente:

(i) Toate cele trei sisteme utilizează o arhitectură **deschisă sau modulară** a consolei chirurgicale, care permite unui al doilea chirurg sau rezident să observe în timp real intervenția și să participe activ la aceasta, din proximitatea imediată a consolei sau din interiorul echipei operatorii;

(ii) În toate cazurile, **preluarea controlului sistemului de către un alt utilizator** se realizează fără deconectări fizice ale componentelor hardware, prin mijloace software sau comenzi simple, asigurând astfel o tranziție rapidă și sigură între utilizatori;

(iii) Aceste soluții **permit colaborarea în timpul intervențiilor** și sprijină instruirea practică, asigurând un nivel bun de eficiență și un mediu sigur pentru învățare. În plus, prin eliminarea cerinței unei a doua console complet echipate, aceste sisteme contribuie la **optimizarea costurilor** de achiziție și întreținere, fără a compromite standardele clinice.

22. Prin urmare, cerința privind configurarea sistemului cu o consolă secundară care să ofere „exact aceeași experiență” ca cea a chirurgului principal, inclusiv posibilitatea de a controla brațele robotice, reflectă în mod fidel arhitectura tehnologică a sistemului **da Vinci Xi**, așa cum este aceasta descrisă în documentația tehnică oficială emisă de producătorul **Intuitive Surgical Inc.**

23. Această specificație nu este însoțită de o justificare tehnico-medicală proporțională și este redactată într-o manieră care exclude posibilitatea recunoașterii unor soluții funcțional echivalente, aspect ce contravine în mod direct legislației aplicabile în domeniul achizițiilor publice.

24. Rezultă astfel că cerința este formulată într-un mod restrictiv și conduce la **favorizarea obiectivă a sistemului da Vinci Xi**, fără a se

permite participarea reală a altor operatori economici, deși aceștia pot furniza soluții conforme din punct de vedere funcțional și clinic. Printre aceste soluții se regăsesc și sistemele **Versius, Hugo RAS și Senhance**, care oferă metode alternative de instruire și colaborare intraoperatorie, prin posibilitatea de **partajare a controlului și vizualizării** în timp real, în cadrul aceleiași echipe operatorii.

25. O asemenea formulare încalcă în mod evident dispozițiile art. 155 alin. (6) din Legea nr. 98/2016, întrucât creează obstacole nejustificate în calea concurenței și nu asigură accesul egal al tuturor operatorilor economici la procedură. În plus, contravine principiilor fundamentale prevăzute la art. 2 alin. (2) din aceeași lege, în special celor referitoare la **nediscriminare, tratament egal, proporționalitate și transparență.**”.

Referitor la astfel de susțineri, Consiliul subliniază că niciunde în legislația în vigoare nu este reglementată obligația autorității contractante de a modifica documentația de atribuire după cum solicită sau propune fiecare operator economic care apreciază că este necorespunzător întocmită, doar pe raționamentul că acest operator nu produce sau comercializează produse care să îndeplinească cerințe astfel cum au fost acestea solicitate în cadrul caietului de sarcini.

Altfel spus, scopul organizării acestei proceduri este furnizarea unui **Sistem modular de chirurgie asistată robotică cu patru brațe**, care să îndeplinească necesitățile autorității contractante, și nu comercializarea unor anumite produse din portofoliul operatorului economic care a formulat contestația, produse care să aibă consolă de tip deschis („open console”), respectiv o arhitectură deschisă sau modulară, funcție/configurație pentru care pledează contestatorul ... SRL, prin prezenta contestație.

Referitor la necesitățile autorității contractante, raportat la produsul obiect al Lotului 16, respectiv la specificațiile tehnice solicitate, aferente acestui produs, Consiliul reține ca fiind relevante argumentele justificative ale autorității contractante, transmise prin adresa nr. 19791/01.09.2025, în completarea argumentelor sale din punctul de vedere, și anume

„Cu privire la:

„Pedalele” și asocierea automată stânga/dreapta ar favoriza da Vinci

Documentul afirmă că cerința privind „panoul de comutare pentru picior” copiază manualul da Vinci și exclude Versius/Hugo/Senhance, care nu integrează staplare/aspirație la pedale, respectiv folosesc instrumente standard operate de asistent.

Răspunsul nostru: cerința nu descrie un brand, ci **o funcțiune clinică: comenzi hands-free** pentru pași critici (endoscop/energie/stapler/aspirație), pentru a permite chirurgului principal să mențină câmpul stabil și să minimizeze dependența de asistent în pelvisul îngust.

Studiile clinice recente pe staplare robotizată (SureForm/SmartFire) susțin **beneficii operaționale** (unghiuri >45°, pauze automate de compresie,

fără „force-fire”, fără sângerări/fistule) care derivă tocmai din **integrarea la consolă** și activarea la pedală.

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/37282421/>

https://journals.lww.com/jmas/fulltext/9900/prospective_analysis_of_246_fire_s_of_da_vinci.121.aspx

„Dublă consolă - cerință restrictivă”

Contestatorul cere eliminarea/neutralizarea cerinței pentru dublă consolă.

Răspunsul nostru: pentru un centru universitar/oncologic, dublă consolă **întărește siguranța și educația**, permițând **handover instantaneu** și supraveghere activă. Literatura 2022-2025 arată **implicare mai mare a rezidenților** la consolă și un cadru didactic superior față de single-console.

<https://mayoclinic.elsevierpure.com/en/publications/impact-of-robotic-single-and-dual-console-systems-in-the-training>

<https://link.springer.com/article/10.1007/s11701-025-02287-4>

<https://asj.amegroups.org/article/view/94804/html>

„NICE arată că Versius are cele mai multe dovezi de nivel înalt”

Documentul invocă NICE HTE21 pentru a susține superioritatea bazei de evidență Versius.

Răspunsul nostru: NICE HTE21 (programul de **Evidence Generation Plan** pentru chirurgie robotică de țesuturi moi) **nu** atestă superioritatea Versius; dimpotrivă, stabilește un **plan de generare de dovezi suplimentare** pentru **Versius/Senhance** în NHS, indicând **lacune de evidență** ce trebuie acoperite în utilizarea curentă.

<https://www.nice.org.uk/guidance/HTE21/documents/706>

„Modul video/monitor tactil/telestrație/copiere literală a manualului da Vinci”

Documentul compară pe rând modulele video, monitorul „robotului”, integrarea ESU etc., încercând să demonstreze preluarea din manualul da Vinci.

Răspunsul nostru: formulările pot semăna la nivel de **terminologie**, dar **rațiunea clinică** rămâne: **procesare video integrată/stabilă, telestrație** pentru training/briefing intraoperator, și **integrarea energiei** direct în workflow-ul consolei.

Acestea sunt cerințe **funcționale** în chirurgia oncologică avansată (nu „marcă”), iar alternative „distribuite” (console separate/surse externe) **pot** fi

echivalente pe hârtie, dar **nu oferă aceeași coeziune operațională** (un singur locus de control la consolă).

„Staplarea robotizată - dovezi vechi și nefavorabile; ECRI 2020”

Contestatorul citează ECRI 2020 și o revizuire din 2019 pentru a spune că staplarea robotică nu aduce beneficii și crește costurile.

Răspunsul nostru: literatura s-a actualizat substanțial. Exemple recente:

- **Somashekhar 2023:** studiu prospectiv, 164 „fires” în oncologie; **zero** sângerări/fistule; frecvent $>45^\circ$ unghiuri de foc.

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/37282421/>

- **Somashekhar 2025 (colorectal):** 246 „fires”/147 cazuri; **fără complicații legate de stapler**, LOS ~ 7 zile, articulație 120° .

https://journals.lww.com/imas/fulltext/9900/prospective_analysis_of_246_fires_of_da_vinci.121.aspx

- Alte sinteze 2024-2025 pe staplere „powered” sugerează **reducerea riscului de leak/sângerare** vs dispozitive manuale (în special la circular), confirmând direcția tehnologică spre **stapling inteligent/powered**.

<https://link.springer.com/article/10.1007/sQ0384-024-04729-1>

https://journals.lww.com/imas/fulltext/9900/prospective_analysis_of_246_fires_of_da_vinci.121.aspx

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/37282421/>

Concluzie: argumentele anti-staplare bazate pe date vechi menționate de contestator nu mai reflectă **starea actuală a evidențelor**.

Exemple concrete (...) — studii recente favorabile da Vinci

A. Ergonomie (în favoarea consolei robotice și a designului cu sprijin antebraț + control dedicat)

1. **Systematic review 2025:** RALS vs laparoscopie tradițională — **activare musculară global mai redusă** la RALS; RALS perceput **mai puțin obositor** (NASA-TLX). [PMC](#)

2. **Studii 2024** cu senzori/EMG: postură **mai bună** și **oboseală musculară redusă** la robotic față de laparoscopic. [MDPI](#)

3. **Metodologie de configurare a consolei** (gyne, 2021): optimizarea setărilor consolei **reduce solicitarea** MSK. [ScienceDirect](#)

Relevanță pentru speță: chiar dacă Versius invocă „ergonomie similară” fără pedale, **baza de date dominantă** despre ergonomie vine din utilizarea extensivă a sistemelor da Vinci; beneficiile (sprijin antebraț, vizualizare stabilă, control dedicat) sunt **aliniate** cerințelor dvs. clinice. (Contestatorul citează pasaje pro-Versius, însă acestea nu invalidează avantajele ergonomice **dovedite** ale platformei da Vinci.)

B. Staplare robotică (da Vinci SureForm/SmartFire) — studii noi

1. **Prospectiv 2023** (164 fires / 76 pacienți, oncologie): **0** sângerări/leak; unghiuri $>45^\circ$ în 70% LAR; **fără „force-fire”**. [PubMed](#)

2. **Prospectiv 2025** (246 fires/147 cazuri, colorectale): **fără complicații legate de stapler**, pierderi sanguine medii ~ 54 ml, **articulație 120°** cu manevrabilitate superioară în pelvis. [Lippincott Journals](#)

3. Narațiune 2024 (Open Access Surg.): **leak radiologie** mai mic cu **stapler robotic** vs laparoscopic (4% vs 7%). [ScienceDirect](#)

4. Sinteze 2024-2025 pe „powered staplers” (circular) — tendință spre **scădere leak/sângerare** față de manuale. [SpringerLink+1](#)

Despre invocarea NICE HTE21

NICE **HTE21** nu consacră superioritatea Versius; stabilește **un plan** prin care **Versius** (și **Senhance**) pot fi folosite „**în timp ce se generează evidențe**” — deci recunoaște **nevoia de dovezi suplimentare**. Aceasta susține opțiunea noastră pentru o platformă cu **cea mai amplă experiență și bază de date**. (în PDF, afirmația cum că Versius ar avea „cele mai multe dovezi clinice de nivel înalt” este o **interpretare eronată** a HTE21.)

Concluzie

Cerințele contestate (pedale multifuncționale, dublă consolă, integrare imagistică/energie, portofoliu instrumente avansate inclusiv **stapler robotic**) sunt **alinate obiectivelor clinice** ale unui program oncologic avansat (pelvis îngust, multi-quadrant, training), sunt **proporționale** și **bazate pe evidențe actuale**. Datele recente susțin beneficii operaționale/ergonomice și **rezultate cel puțin comparabile**, iar pentru **staplarea robotică** apar **semnale favorabile** în studii prospective și sinteze recente. În plus, alegerea unei platforme cu **bază instalată foarte mare** asigură disponibilitate, training standardizat și sustenabilitate tehnică.

(...)

Bibliografie recentă (selecție orientativă)

Staplare robotică (da Vinci SureForm/SmartFire)

- Somashekhar SP et al. J Minim Access Surg. 2023 — prospectiv, 164 „fires” oncologice; 0 sângerări/leak; unghiuri >45°. [PubMed](#)

- Somashekhar SP et al. J Minim Access Surg. 2025 — prospectiv colorectal, 246 „fires”; **fără** complicații legate de stapler. [Lippincott Journals](#)

- Ang ZH et al. Open Access Surgery 2024 — **mai puține scurgeri radiologice** cu stapler robotic vs laparoscopic. [ScienceDirect](#)

Ergonomie robotică

- Cooper H et al. 2025, **systematic review**: RALS mai puțin obositor vs lap; activare musculară global mai redusă. [PMC](#)

- Perez-Salazar MJ et al. 2024 (senzori/EMG): postură mai bună, oboseală redusă la robotic. [MDPI](#)

- Hokenstad ED et al. 2021 (gyne): configurarea consolei optimizează postura și reduce solicitarea. [ScienceDirect](#)

Ghiduri/evaluări

NICE HTE21 - Evidence Generation Plan (Versiuni/Senhance utilizabile în timp ce se generează dovezi). NICE".

Astfel fiind, autoritatea contractantă nu are vreo obligație legală de a modifica documentația de atribuire după voința operatorului economic care a formulat contestație sau după caracteristicile produselor pe care acesta le comercializează; opțiunea modificării cerințelor impuse operatorilor economici reprezintă un drept al autorității, iar, nu o obligație, Consiliul neputând sancționa autoritatea contractantă pentru exercitarea dreptului său de a nu aduce modificări cerințelor tehnice solicitate, în condițiile în care nu se probează, în mod real, caracterul restrictiv al acestora.

Totodată, Consiliul subliniază faptul că **menționarea expresă** a unui producător, în speță **Intuitive Surgical Inc**, și unui sistem produs de acesta, respectiv **sistemul da Vinci Xi**, de către contestatorul ... SRL, **nu este echivalentă** cu demonstrarea faptului că **acest operator economic este singurul care comercializează acest produs și că numai acest operator economic va participa cu respectivul produs la prezenta procedură,**

precum și că **numai acest produs permite**, vizavi de specificația tehnică criticată, **„configurarea cu o dublă consolă ce permite unui al doilea utilizator, adesea un rezident sau un al doilea chirurg, să aibă exact aceeași experiență ca și chirurgul principal, chiar și gestionarea brațelor sistemului”,**

în aceste condiții putând fi mai mulți operatori economici care produc și/sau comercializează acest produs sau produse similare care au sau care pot avea, în configurație, această funcție, respectiv dublă consolă solicitată de către autoritatea contractantă, raportat la necesitățile sale, operatori economici care pot participa la procedura de atribuire în discuție.

De asemenea, referitor la susțineri ale contestatorului ... SRL, cum ar fi

„19. Informații tehnice regăsite în documentația sistemelor analizate:

*20. Așadar, cerința privind prezența unei **console duble identice**, care să permită **acces complet și simultan asupra funcțiilor chirurgicale**, este îndeplinită **doar de sistemul da Vinci Xi**, configurabil exclusiv de producătorul Intuitive Surgical Inc.*

Sistem de chirurgie robotică	Informații din manuale / documentație oficială	Disponibilitate dublă consolă
da Vinci Xi (Intuitive Surgical)	Consola dublă pentru chirurg permite conectarea a două console, fiecare având acces complet la sistem. Cea de-a doua consolă se comportă exact ca prima în ceea ce privește comenzile, vizualizarea 3D și controlul brațelor. Se poate lucra în tandem. (Manual de utilizare pentru sistemul da Vinci Xi, pag. 10-71 - 10-73)	DA
Versius (CMR Surgical)	„Sistemul chirurgical Versius (Fig. 2.1) constă dintr-o consolă a chirurgului, o unitate mobilă de vizualizare și până la trei unități mobile a instrumentului.” (Versius - Manual de Utilizare, pag. 53)	NU
Hugo RAS (Medtronic)	„The three major components of the Hugo™ RAS System are the arm carts, system tower, and surgeon console.”, În traducere: „Cele trei componente principale ale sistemului Hugo™ RAS sunt cărucioarele pentru brațe, turnul central și consola chirurgului” (User Guide, pag. 2-2)	NU
Senhance (Asensus Surgical)	„Senhance Digital Laparoscopy Platform includes a surgeon cockpit with an open design that allows a natural working position and easy collaboration with the OR team.” The system is designed for seamless control handover between users.” (EU Brochure BR0-001-00045.007, pag. 4 și 8)	NU

21. Sistemele Versius (CMR Surgical), Hugo™ RAS (Medtronic) și Senhance (Asensus Surgical), deși nu includ o a doua consolă fizică identică, oferă totuși posibilități reale de colaborare chirurgicală și instruire (inclusiv preluarea controlului de către un al doilea chirurg), funcțional echivalente cu scopul urmărit prin cerința analizată. Această caracteristică

nu trebuie interpretată ca o limitare tehnologică sau funcțională, din următoarele considerente:

(i) **Toate cele trei sisteme utilizează** o arhitectură deschisă sau modulară a consolei chirurgicale, care permite unui al doilea chirurg sau rezident să observe în timp real intervenția și să participe activ la aceasta, din proximitatea imediată a consolei sau din interiorul echipei operatorii;

(ii) **În toate cazurile**, preluarea controlului sistemului de către un alt utilizator se realizează fără deconectări fizice ale componentelor hardware, prin mijloace software sau comenzi simple, asigurând astfel o tranziție rapidă și sigură între utilizatori;

(iii) **Aceste soluții permit** colaborarea în timpul intervențiilor și sprijină instruirea practică, asigurând un nivel bun de eficiență și un mediu sigur pentru învățare. În plus, prin eliminarea cerinței unei a doua console complet echipate, aceste sisteme contribuie la optimizarea costurilor de achiziție și întreținere, fără a compromite standardele clinice.”

Consiliul reține că ... SRL încearcă într-un mod propriu, convenabil, fără niciun fundament probatoriu real, să inducă concluzia că numai acești 4 producători, cu cele 4 sisteme aferente, ar avea relevanță pe piața de profil și ar participa la prezenta procedură, iar că trei dintre aceștia, și anume CMR Surgical, Medtronic și Asensus Surgical, ar fi defavorizați față de Intuitive Surgical Inc, prin cerința criticată.

Or, în mod paradoxal, însuși contestatorul ... SRL, prin criticile sale, în fapt susțineri generice, astfel cum a fost arătat anterior, indică o situație contrară celei prezentate la acest punct din contestație, acesta precizând că

„15. În speță, analiza comparativă a cerințelor tehnice formulate pentru Lotul 16 - Sistem modular de chirurgie robotică - relevă faptul că o serie de cerințe tehnice formulate în caietul de sarcini conduc în mod direct și exclusiv către echipamentul da Vinci Xi produs de Intuitive Surgical Inc., **excluzând nejustificat sistemele alternative de pe piață - precum** Versius (CMR Surgical), Hugo RAS (Medtronic) sau Senhance (Asensus Surgical).

(...)

24. Rezultă astfel că cerința este formulată într-un mod restrictiv și conduce la favorizarea obiectivă a sistemului da Vinci Xi, **fără a se permite participarea reală a altor operatori economici**, deși aceștia pot furniza soluții conforme din punct de vedere funcțional și clinic. **Printre aceste soluții se regăsesc și sistemele Versius, Hugo RAS și Senhance**, care oferă metode alternative de instruire și colaborare intraoperatorie, prin posibilitatea de partajare a controlului și vizualizării în timp real, în cadrul aceleiași echipe operatorii.”

Mai mult, Consiliul reține că ... SRL nu este consecvent în criticile sale, în fapt susțineri generice, astfel cum a fost arătat anterior, întrucât, prin anumite critici, și anume

„Procedând la analiza cerințelor stabilite în cadrul Caietului de sarcini pentru Lotul nr. 16, **am constatat că, în fapt, Autoritatea Contractantă a definit specificațiile tehnice ale produsului** pe care dorește să îl

achiziționeze **cu încălcarea dispozițiilor legale** în materia achizițiilor publice, iar pe această cale nu se poate asigura o concurență reală și efectivă în cadrul procedurii de atribuire. **Mai precis, prin modul de definire a specificațiilor tehnice, Autoritatea Contractantă dorește achiziționarea unui produs din portofoliul unui singur producător: Intuitive Surgical, Inc., după cum vom demonstra în prezenta contestație, iar operatorii economici care pot furniza echipamente similare, dar care nu îndeplinesc cumulativ toate specificațiile stabilite, nu au posibilitatea de a participa la procedura de atribuire.**”

Încearcă să inducă teza că toate specificațiile tehnice aferente produsului obiect al Lotului 16 au fost anume definite astfel încât să favorizeze un singur producător, și anume **Intuitive Surgical Inc**, și un sistem produs de acesta, respectiv **sistemul da Vinci Xi** (teză care a fost infirmată oricum prin măsurile de remediere adoptate ulterior depunerii prezentei contestații, în vederea clarificării unor cerințe aferente produsului obiect al Lotului 16, de către autoritatea contractantă – **n.n.**),

pe când, prin alte critici formulate prin aceeași contestație, face referire, tot la modul general, doar la anumite cerințe, și anume

„15. În speță, **analiza comparativă** a cerințelor tehnice formulate pentru **Lotul 16 - Sistem modular de chirurgie robotică - relevă faptul că o serie de cerințe tehnice formulate în caietul de sarcini conduc în mod direct și exclusiv către echipamentul da Vinci Xi produs de Intuitive Surgical Inc.**, excluzând nejustificat sistemele alternative de pe piață - precum Versius (CMR Surgical), Hugo RAS (Medtronic) sau Senhance (Asensus Surgical).”.

Pe cale de consecință, Consiliul va respinge ca nefondate criticele formulate de contestatorul ... SRL, la **pct. III.1.a)** din prezenta contestație.

Referitor la criticile formulate de contestatorul ... SRL, la **pct.-ele III.1.b) – III.1.k), pct. III.1.n), pct. III.1.p), pct. III.1.s), pct. III.1.t) și pct. III.1.ț)** din prezenta contestație, care, în esență, vizează tot cerințe, respectiv specificații tehnice aferente **Sistemului modular de chirurgie asistată robotică cu patru brațe**, obiect al Lotului 16, cerințe care, în opinia respectivului contestator, ar fi unele

restrictive, Consiliul reține că, vizavi de acestea, subzistă corespunzător considerentele sale anterioare, pe care le-a prezentat vizavi de criticile formulate de contestatorul în cauză, la pct. III.1.a) din contestația în discuție.

În aceste condiții, Consiliul va respinge ca nefondate criticile formulate de contestatorul ... SRL, la **pct.-ele III.1.b) – III.1.k), pct. III.1.n), pct. III.1.p), pct. III.1.s), pct. III.1.t) și pct. III.1.ț)** din prezenta contestație.

În ceea ce privește criticile formulate de contestatorul ... SRL, la **pct. III.1.l) și pct. III.1.m)** din prezenta contestație, Consiliul reține că acestea vizează, în esență, „**Cerința privind endoscopul atașat la unul dintre brațele robotice, cu imagistică 3D de înaltă rezoluție și braț principal rotativ**” și „**Cerința privind utilizarea a trei brațe robotice - caracter restrictiv prin raportare la o singură arhitectură**”, cerințe care, în opinia respectivului contestator, ar avea un caracter restrictiv și discriminatoriu.

La aceste critici, Consiliul reține că autoritatea contractantă a precizat, prin punctul de vedere transmis, următoarele:

„l) Cerința privind endoscopul atașat la unul dintre brațele robotice, cu imagistică 3D de înaltă rezoluție și braț principal rotativ - caracter restrictiv și discriminatoriu”

„Endoscopul se atașează la unul dintre brațe și oferă o imagine 3D, de înaltă rezoluție, a structurii anatomice a pacientului. Brațul principal este o structură de susținere ajustabilă, rotativă, care permite mutarea brațelor cu instrumente într-o poziție corespunzătoare zonei anatomice țintă și poziției pacientului.”

Se acceptă reformularea „ Endoscopul se atașează la unul dintre brațe și oferă o imagine 3D, de înaltă rezoluție, a structurii anatomice a pacientului. Brațul principal este o structură de susținere ajustabilă, rotativă, care permite mutarea brațelor cu instrumente într-o poziție corespunzătoare zonei anatomice țintă și poziției pacientului. In cazul sistemelor de chirurgie robotica cu brațele robotice si brațul de vizualizare montate pe unitati independente, acestea trebuie să asigure poziționarea brațelor într-o intro poziție corespunzătoare zonei anatomice țintă și poziției pacientul”

m) Cerința privind utilizarea a trei brațe robotice - caracter restrictiv prin raportare la o singură arhitectură”

„Posibilitatea de utilizare a 3 brațe, al 4-lea putând fi blocat sau activ în funcție de complexitatea intervenției chirurgicale.”

Scopul acestei cerințe este de a asigura posibilitatea realizării procedurii cu trei brațe, aspect care poate fi realizat de toate tehnologiile menționate de Contestator. Prin urmare, întrucât toate aceste tehnologii pot îndeplini această cerință, nu se poate considera că aceasta este restrictivă.

Cerința se simplifică:” Posibilitatea de utilizare a cel puțin 3 brațe, în funcție de complexitatea intervenției chirurgicale.”,

precizări la care contestatorul ... SRL a achiesat prin concluziile scrise.

Totodată, Consiliul reține că autoritatea contractantă a adoptat măsuri de remediere a documentației de atribuire, în sensul anterior citat,

aducând la cunoștința operatorilor economici interesați măsurile respective înainte de data-limită de depunere a ofertelor, prin publicarea în SEAP a unor clarificări din oficiu (*identificator „[.../00016] Clarificare din oficiu (2).pdf.p7s” – n.n.*).

În acest context, Consiliul va reține criticile în discuție, formulate de contestatorul ... SRL, la **pct. III.1.l)** și **pct. III.1.m)** din prezenta contestație, ca rămase fără obiect.

În ceea ce privește criticile formulate de contestatorul ... SRL, la **pct III.1.o)** din prezenta contestație, Consiliul reține că acestea vizează, în esență, **„Neclaritatea cerinței referitoare la „setul complex de instrumente standard și avansate” – încălcarea principiilor transparenței și tratamentului egal”**.

Raportat la acest critici, Consiliul reține că autoritatea contractantă, prin susținerile sale, a precizat, printre altele, următoarele:

„Pentru claritate cerința din caietul de sarcini se completează: - Să fie dotat cu un set de instrumente: instrumente standard (instrumente monopolare, instrumente bipolare, instrumente de prehensiune fara energie, portace) și instrumente avansate (instrument bipolar cu lama de secționare, stapler) disponibile pentru intervenții chirurgicale”.

Or, analizând documentul – **Clarificări din oficiu**, publicat în SEAP sub identificatorul „[.../00016] Clarificare din oficiu (2).pdf.p7s”, ca urmare a contestației depusă de către ... SRL, pentru Lotul 16, Consiliul nu a identificat ca fiind efectuată o astfel de completare la cerința criticată la acest punct, și anume „-Sa fie dotat cu un set complex de instrumente standard si avansate disponibile pentru interventii chirurgicale.”.

În aceste condiții, Consiliul va admite criticile formulate de contestatorul ... SRL, la **pct III.1.o)** din prezenta contestație, urmând ca autoritatea contractantă să reanalizeze cerința criticată în discuție, și, în funcție de concluziile rezultate, să adopte măsurile pe care le va considera necesare, pe care le va publica în SEAP, în condițiile legii,

respectiv fie **eliminarea cerinței în cauză** fie **reformularea acesteia**, cu respectarea prevederilor art. 3 alin. (1) lit. z) în coroborare cu prevederile art. 154 alin. (1) din Legea nr. 98/2016, **în vederea clarificării** expresiei „set complex de instrumente standard si avansate”, respectiv a tipurilor de instrumente „standard” sau „avansate”, considerate necesare de autoritatea în cauză, în atingerea scopului vizat, **în așa fel încât aceasta să asigure potențialilor ofertanți o informare completă, corectă, explicită și precisă**, în vederea elaborării ofertelor pe care le vor depune pentru Lotul 16, raportat la instrumentele anterior precizate.

În ceea ce privește criticile formulate de contestatorul ... SRL, la **pct III.1.r)** din prezenta contestație, Consiliul reține că acestea vizează, în esență, **„Cerința privind instrumentele pentru 200 de cazuri”**, cerință care, în opinia respectivului contestator, ar avea un caracter neclar și imprecizabil.

Astfel, prin susținerile sale, contestatorul ... SRL precizează că

*„151. Cerința este **formulată într-un mod general și ambiguu**, fiind lipsită de neclară și imprecisă, întrucât nu se definește tipologia instrumentelor vizate, nu se stabilește conținutul minim al „unui caz”, nu se precizează dacă este vorba de un anumit tip de intervenție chirurgicală, nici nu se indică ce trebuie să includă „setul de instrumente” aferent unui caz. (...)*

(...)

*158. În consecință, solicităm Onoratului Consiliu să constate caracterul nelegal al cerinței analizate, ca fiind lipsită de claritate, previzibilitate și obiectivitate, și să dispună obligarea autorității contractante **să reformuleze cerința într-o manieră proporțională, transparentă și nediscriminatorie, care să permită participarea efectivă a operatorilor economici interesați și evaluarea unitară a ofertelor, cu indicarea expresă a tipurilor de instrumente vizate.**”.*

La această solicitare, Consiliul reține că autoritatea contractantă a răspuns, prin punctul de vedere transmis, următoarele:

*„În caietul de sarcini, autoritatea contractantă a prevăzut următoarea cerință: **„Instrumente pentru 200 de cazuri. Instrumentele sunt reutilizabile și/sau cu număr limitat de utilizări.”***

Specificația tehnică este clar definită în ceea ce privește instrumentele. În ceea ce privește tipul de instrumente, așa cum rezultă din obiectivul proiectului binecunoscut, cazurile sunt dedicate procedurilor de chirurgie generală, ginecologie și urologie

Caietul de sarcini se completează astfel:

- ***140 de intervenții cu instrumente robotice standard - Instrument monopolar, Instrument bipolar, pensa de prehensiune, +/- portac***

- ***60 de intervenții cu instrumente robotice standard si avansate - Instrument monopolar, Instrument bipolar, pensa de prehensiune, +/- portac, stapler si/sau bipolar avansat cu lama de secționare”.***

Totodată, Consiliul reține că autoritatea contractantă a adoptat măsuri de remediere a documentației de atribuire, în sensul anterior citat,

aducând la cunoștința operatorilor economici interesați măsurile respective înainte de data-limită de depunere a ofertelor, prin publicarea în SEAP a unor clarificări din oficiu (*identificator „[.../00016] Clarificare din oficiu (2).pdf.p7s” – n.n.*).

În acest context, în care cerința criticată a fost reformulată **„într-o manieră proporțională, transparentă și nediscriminatorie, care să permită participarea efectivă a operatorilor economici interesați și evaluarea unitară a ofertelor, cu indicarea expresă a tipurilor de instrumente vizate”**, astfel cum a precizat contestatorul ... SRL în contestația depusă,

Consiliul nu va reține susținerile contestatorului ... SRL, respectiv ***„Cerința rămâne în continuare formulată într-un mod general și ambiguu, fiind neclară și imprecisă, după cum vom prezenta la secțiunea privind această cerință, din cadrul capitolului III.1. litera r).”,***

prin care acesta omite cele precizate anterior, din simplul motiv că autoritatea contractantă nu a adoptat, prin măsurile de remediere respective, reformularea pe care acesta a încercat să o inducă în mod propriu, convenabil.

Pe cale de consecință, având în vedere cele precizate în considerentele de mai sus, Consiliul va reține criticile în discuție, formulate de contestatorul ... SRL, la **pct III.1.r)** din prezenta contestație, ca rămase fără obiect.

Referitor la criticile formulate de contestatorul ... SRL, la **pct. III.1.ș)** din prezenta contestație, Consiliul reține că acestea vizează, în esență, ***„Cerința privind instrumentele cu încheietură: 7 grade de libertate și rotație de 540°”***, cerință care, în opinia respectivului contestator, ar fi una restrictivă și nejustificată.

Raportat la acest critici, Consiliul reține că autoritatea contractantă, prin susținerile sale, a precizat, printre altele, următoarele:

„Se acceptă modificarea cerinței după cum urmează: ”Toate instrumentele cu încheietură oferă 7 grade de libertate și rotație de cel puțin 360°, extinzând controlul instrumentului dincolo de limitele mâinii umane”.

Or, analizând documentul – **Clarificări din oficiu**, publicat în SEAP sub identificatorul „[.../00016] Clarificare din oficiu (2).pdf.p7s”, ca urmare a contestației depusă de către ... SRL, pentru Lotul 16, Consiliul nu a identificat ca fiind efectuată o astfel de modificare, la cerința criticată la acest punct.

Astfel, Consiliul reține ca fiind relevante susținerile contestatorului ... SRL, formulate prin concluziile scrise, și anume

„**162.** Din răspunsul formulat de autoritatea contractantă rezultă că aceasta **a acceptat reformularea cerinței în sensul solicitat de subscrisa**, respectiv eliminarea mențiunii restrictive privind rotația de 540°, înlocuită cu „rotație de cel puțin 360°”. Această împrejurare confirmă implicit caracterul întemeiat al criticilor formulate de subscrisa în contestație.

163. Cu toate acestea, **modificarea nu a fost publicată în SEAP**, ceea ce lasă în vigoare, din perspectiva documentației oficiale, forma inițială a cerinței, restrictivă și discriminatorie. În lipsa publicării, operatorii economici interesați rămân guvernați de cerința inițială, nelegală, iar procedura continuă să fie afectată de lipsă de transparență.

164. În consecință, solicităm Onoratului Consiliu să dispună obligarea autorității contractante la publicarea în SEAP a cerinței astfel cum a fost reformulată în punctul de vedere, respectiv: **„Toate instrumentele cu încheietură oferă 7 grade de libertate și rotație de cel puțin 360°, extinzând controlul instrumentului dincolo de limitele mâinii umane.”.**

În aceste condiții, Consiliul va admite criticile formulate de contestatorul ... SRL, la **pct III.1.ș)** din prezenta contestație, urmând ca autoritatea contractantă să publice în SEAP modificarea în discuție, aferentă cerinței criticată la acest punct.

În ceea ce privește criticile formulate de contestatorul ... SRL, la **pct.-ele III.1.u)- III.1.y)** din prezenta contestație, Consiliul, analizând documentele dosarului cauzei, reține ca fiind relevante susținerile autorității contractante, din punctul de vedere transmis, și anume

„**„u) Cerința privind instruirea personalului medical - nerespectarea principiului proporționalității”**

În caietul de sarcini, autoritatea contractantă a prevăzut următoarea cerință: **„a. Training pentru personal medical: Minim 4 echipe chirurgicale multidisciplinare, o echipă va fi compusă din minimum 3 medici chirurghi, minimum 2 asistente medicale instrumentare, 1 medic anestezist va fi instruit privind particularitățile anesteziei în chirurgia robotică.”**

Pretenția Contestatorului este nejustificată. Autoritatea Contractantă **are un interes strategic în asigurarea unui program extins de training, astfel încât echipele chirurgicale să fie pregătite pentru a realiza proceduri chirurgicale complexe la nivel de excelență în cadrul proiectului, care vizează dezvoltarea infrastructurii oncologice în cadrul spitalului.** Opiniile Contestatorului referitoare la necesitatea de training pentru anestezist nu pot fi reținute, deoarece **responsabilitatea principală pentru identificarea nevoilor de formare a echipelor**

medicale o are autoritatea contractantă. Faptul că Contestatorului nu poate asigura un program de training extensiv pentru personalul medical nu reprezintă un motiv justificat pentru ca autoritatea contractantă să modifice cerințele calitative în mod inferior.

„v) **Cerința privind desfășurarea trainingului practic într-un centru clinic autorizat** - lipsă de proporționalitate și nerespectarea principiului eficienței economice"

În caietul de sarcini, autoritatea contractantă a prevăzut următoarea cerință: **Training practic în centru clinic autorizat (național sau internațional)"**

Pretenția Contestatorului este nejustificată. Autoritatea Contractantă are **un interes strategic în asigurarea unui program extins de training, astfel încât echipele chirurgicale să fie pregătite pentru a realiza proceduri chirurgicale complexe la nivel de excelență în cadrul proiectului, care vizează dezvoltarea infrastructurii oncologice în cadrul spitalului.** Opiniile Contestatorului referitoare la necesitatea de training nu pot fi reținute. Faptul că Contestatorul **nu poate asigura un program de training extensiv pentru personalul medical** nu reprezintă un motiv justificat pentru ca autoritatea contractantă să modifice cerințele calitative în mod inferior.

x) **Cerința privind asistența la intervenții chirurgicale** - lipsa definirii specialităților implicate

Autoritatea Contractantă **reiterează faptul că procedura de achiziție este integrată în cadrul proiectului „Investiții în infrastructura secției de oncologie a ... care diagnostichează și tratează cancer”, proiect ce vizează echipamente de înaltă performanță, destinate în principal utilizării în domeniul oncologiei.**

Astfel, cerința privind asistența la intervenții chirurgicale este formulată având în vedere specialitățile medicale implicate în mod direct în procesul de diagnosticare și tratament oncologic, și anume:

- chirurgie ginecologică, chirurgie urologică, chirurgie generală, chirurgie pediatrică.

y) **Cerința privind certificarea personalului medical** - aplicabilitate disproporționată în raport cu rolul anestezistului

Cerința privind eliberarea certificatelor de absolvire pentru întregul personal medical participant la programul de instruire, inclusiv medicii anesteziști, este justificată în contextul implementării

sistemului chirurgical robotic, care presupune o abordare integrată și multidisciplinară a actului medical.

Instruirea medicilor anesteziști nu se limitează la o simplă sesiune informativă, ci presupune înțelegerea aprofundată a particularităților clinice și operaționale ale intervențiilor chirurgicale asistate robotic, inclusiv adaptarea protocoalelor de anestezie, colaborarea intraoperatorie cu echipa chirurgicală și gestionarea riscurilor specifice. Prin urmare, participarea activă la un program formal de instruire, urmat de certificare, reflectă nivelul real de responsabilitate și implicare profesională al anesteziștilor în utilizarea efectivă a infrastructurii achiziționate.

Autoritatea Contractantă reiterează că are competența exclusivă de a stabili cerințele calitative în funcție de complexitatea tehnologiei și de nevoile operaționale ale instituției sanitare. Certificarea anesteziștilor nu reprezintă o extensie nejustificată a obligațiilor contractuale, ci o măsură de asigurare a calității și siguranței actului medical, în acord cu principiile proporționalității și eficienței prevăzute de Legea nr. 98/2016.

Faptul că un operator economic nu deține capacitatea de a furniza instruire certificată tuturor categoriilor de personal implicate nu constituie un motiv legitim pentru modificarea cerințelor de calificare în sens inferior.”.

Referitor la susținerile anterior citate, Consiliul subliniază că, potrivit prevederilor art. 1 alin. (4) din HG nr. 395/2016, „(4) Autoritatea contractantă **este responsabilă pentru modul de atribuire** a contractului de achiziție publică/acordului-cadru, inclusiv achiziția directă, cu respectarea tuturor dispozițiilor legale aplicabile.”.

Totodată, conform prevederilor art. 2 alin. (3) lit. b) și c) din HG nr. 395/2016, „În aplicarea prezentelor norme metodologice, autoritatea contractantă, prin compartimentul intern specializat în domeniul achizițiilor publice, **are următoarele atribuții principale:**

(...)

b) elaborează și, după caz, actualizează, pe baza necesităților transmise de celelalte compartimente ale autorității contractante, programul anual al achizițiilor publice și, dacă este cazul, strategia anuală de achiziții;

c) elaborează sau, după caz, coordonează activitatea de elaborare a documentației de atribuire și a strategiei de contractare, în cazul organizării unui concurs de soluții, a documentației de concurs și a strategiei de contractare, pe baza necesităților transmise de compartimentele de specialitate;”.

Consiliul subliniază și faptul că prevederile Legii nr. 98/2016 oferă operatorilor economici, definiți conform art. 3 alin. (1) lit. jj) din respectivul act normativ, posibilitatea ca aceștia să participe la procedurile de atribuire, **în calitate de ofertant individual/ofertant asociat/candidat/terț susținător/subcontractant**, aceste posibilități fiind reglementate tocmai în a facilita respectivilor operatori economici să

depună oferte conforme cu prevederile documentațiilor de atribuire aferente acestor proceduri.

În aceste condiții, Consiliul va respinge ca nefondate criticile formulate de contestatorul ... SRL, la **pct.-ele III.1.u)- III.1.y)** din prezenta contestație.

În ceea ce privește criticile formulate de contestatorul ... SRL, la **pct. III.2.** din prezenta contestație, Consiliul reține că acestea vizează, în esență, în opinia respectivului contestator, **„CARACTERUL NELEGAL AL SUPRAPUNERII SI FORMULĂRII NEUNITARE A CERINȚELOR DE CALIFICARE ÎN CAIETUL DE SARCINI”**.

La aceste critici, Consiliul reține că autoritatea contractantă a adoptat măsuri de remediere a documentației de atribuire, în sensul solicitat de contestatorul ... SRL, prin criticile în discuție,

autoritatea în cauză aducând la cunoștința operatorilor economici interesați măsurile respective înainte de data-limită de depunere a ofertelor, prin publicarea în SEAP a unor clarificări din oficiu (*identificator „[.../00016] Clarificare din oficiu (2).pdf.p7s” – **n.n.***), la care contestatorul ... SRL a achiesat prin concluziile scrise.

În acest context, Consiliul va reține criticile în discuție, formulate de contestatorul ... SRL, la **pct. III.2.** din prezenta contestație, ca rămase fără obiect.

În ceea ce privește criticile formulate de contestatorul ... SRL, la **pct. III.3.a)** din prezenta contestație, Consiliul reține că acestea vizează, în esență, **„Factorul de evaluare „Performanța energetică”**, factor de evaluare care, în opinia respectivului contestator, ar fi cu *„caracter inaplicabil și nelegal al solicitării raportului EN 50564:2011”*.

La aceste critici, Consiliul reține că autoritatea contractantă a adoptat măsuri de remediere a documentației de atribuire, în sensul solicitat de contestatorul ... SRL, prin criticile în discuție,

autoritatea în cauză aducând la cunoștința operatorilor economici interesați măsurile respective înainte de data-limită de depunere a ofertelor, prin publicarea în SEAP a unor clarificări din oficiu (*identificator „[.../00016] Clarificare din oficiu (2).pdf.p7s” – **n.n.***), la care contestatorul ... SRL a achiesat prin concluziile scrise.

În acest context, Consiliul va reține criticile în discuție, formulate de contestatorul ... SRL, la **pct. III.3.a)** din prezenta contestație, ca rămase fără obiect.

În ceea ce privește criticile formulate de contestatorul ... SRL, la **pct. III.3.b)** din prezenta contestație, Consiliul reține că acestea vizează, în esență, **„Instrucțiunea pentru optimizarea eficienței energetice”**, factor de evaluare care, în opinia respectivului contestator, ar avea *„lipsă de aplicabilitate tehnică, caracter declarativ și nelegalitate în raport cu art. 187 alin. (4) și art. 189 alin. (1) din Legea nr. 98/2016”*.

Astfel, Consiliul reține că, pentru Lotul 16, autoritatea contractantă a precizat în Fișa de date, la **Secțiunea II.2.5 - Criterii de atribuire - Cel mai bun raport calitate – preț**, pentru factorul de evaluare **„Instrucțiunea pentru optimizarea eficienței energetice”**, următoarele reguli:

„Aplicarea factorului de evaluare se va realiza numai pentru ofertele care conțin, în cadrul propunerii tehnice, o descriere concretă a instrucțiunii în domeniul optimizării eficienței energetice.

Notă: **În lipsa descrierii concrete a instrucțiunii în domeniul optimizării eficienței energetice, la evaluarea acestui criteriu se vor acorda 0 puncte.**

20%

Punctaj maxim factor: 20

Algoritm de calcul: **Oferta se va puncta suplimentar cu 20 de puncte, dacă ofertantul va asigura un instructaj** incluzând elemente de ajustare și reglaj fin al parametrilor de consum de energie electrică ai echipamentului (de exemplu, modul “standby”), în vederea optimizării consumului de energie electrică.”

Or, analizând aceste reguli, Consiliul reține că modul în care au fost formulate, nu este de natură să respecte prevederile art. 187 alin. (4) coroborat cu art. 189 alin. (1) și (2) din Legea nr. 98/2016, respectiv

„Art. 187

(...)

(4) În sensul alin. (3) lit. a) și b), cel mai bun raport calitate-preț/calitate-cost se determină pe baza unor factori de evaluare **care includ aspecte calitative, de mediu și/sau sociale în legătură cu obiectul contractului** de achiziție publică/acordului-cadru.

(...)

Art. 189

(1) Autoritatea contractantă nu are dreptul de a utiliza factori de evaluare **care să conducă la o libertate de apreciere nelimitată.**

(2) În sensul alin. (1), factorii de evaluare utilizați de autoritatea contractantă trebuie să asigure o concurență reală între operatorii economici și să fie însoțiți de prevederi **care să permită verificarea efectivă a informațiilor furnizate** de către ofertanți, în scopul aplicării factorilor de evaluare.”

Mai mult, modul în care au fost formulate aceste reguli nu este de natură să respecte nici prevederile art. 32 alin. (2) din HG nr. 395/2016, și anume

„(2) Factorii de evaluare a ofertelor, precum și algoritmul de punctare prevăzut la alin. (1) se precizează în mod clar și detaliat în cadrul documentației de atribuire și vor reflecta metodologia de punctare a avantajelor care vor rezulta din propunerile tehnice și financiare prezentate de ofertanți și trebuie să aducă un avantaj real, să nu fie formali și să poată fi urmăriți în cadrul procesului de evaluare a ofertelor și aplicare a criteriului de atribuire.”.

Mai precis, este evident, raportat la regulile de punctare aferente factorului de evaluare în discuție, că acestea conduc la o libertate de apreciere nelimitată în acordarea punctajului maxim sus indicat, având în vedere formulările generale aferente uzitate de autoritatea contractantă, pline de echivoc, cum ar fi

„o descriere concretă a instructajului în domeniul optimizării eficienței energetice” sau **„va asigura un instructaj incluzând elemente de ajustare și reglaj fin al parametrilor de consum de energie electrică ai echipamentului** (de exemplu, modul “standby”), în vederea optimizării consumului de energie electrică”.

Astfel, în condițiile descrise anterior, în care nu sunt definite, în mod clar, precis, fără echivoc, expresii din formulările în discuție, cum ar fi **„o descriere concretă a instructajului”** sau **„elemente de ajustare și reglaj fin al parametrilor de consum de energie electrică ai echipamentului”**, toate acestea **„în vederea optimizării consumului de energie electrică”**,

și nici modul concret în care se poate **dovedi asigurarea instructajului** în discuție, **de către ofertanți**,

este evident că aceste reguli formale nu sunt de natură să reflecte metodologia de punctare a avantajelor care vor rezulta din propunerile tehnice, nu aduc un avantaj real și nici nu pot fi urmăriți în cadrul procesului de evaluare a ofertelor și aplicare a criteriului de atribuire, implicat a factorului de evaluare în cauză.

În acest context, Consiliul reține ca fiind relevante susținerile contestatorului ... SRL, formulate la paragrafele 253. – 260. din

contestație și, pe cale de consecință, va admite criticile în discuție, formulate de contestatorul ... SRL, la **pct. III.3.b)** din prezenta contestație, urmând ca autoritatea contractantă să reanalizeze relevanța factorului de evaluare în discuție, și, în funcție de concluziile rezultate, să adopte măsurile pe care le va considera necesare, pe care le va publica în SEAP, în condițiile legii,

respectiv fie **eliminarea acestui factor** fie **reformularea acestuia**, cu respectarea prevederilor art. 3 alin. (1) lit. z) în coroborare cu prevederile art. 154 alin. (1), art. 187 alin. (4), art. 189 alin. (1) și (2) din Legea nr. 98/2016 și cu prevederile art. 32 alin. (2) din HG nr. 395/2016, **în așa fel încât aceasta să asigure potențialilor ofertanți o informare completă, corectă, explicită și precisă**, în vederea elaborării ofertelor pe care le vor depune pentru Lotul 16, raportat la aplicarea criteriului de atribuire aferent.

În ceea ce privește criticile formulate de contestatorul ... SRL, la **pct. IV** din prezenta contestație, Consiliul reține că acestea vizează, în esență, în opinia respectivului contestator, **„NELEGALITATEA UNOR CLAUZE CONTRACTUALE”**.

Raportat la aceste critici, mai precis la criticile de la **pct.-ele IV.a)-IV.c), pct. IV.e) și pct. IV.f)**, Consiliul reține că autoritatea contractantă a adoptat măsuri de remediere a documentației de atribuire, în sensul solicitat de contestatorul ... SRL, prin criticile în discuție,

autoritatea în cauză aducând la cunoștința operatorilor economici interesați măsurile respective înainte de data-limită de depunere a ofertelor, prin publicarea în SEAP a unor clarificări din oficiu (*identificator „[.../00016] Clarificare din oficiu (2).pdf.p7s” – n.n.*), la care contestatorul ... SRL a achiesat prin concluziile scrise.

În acest context, Consiliul va reține criticile în discuție, formulate de contestatorul ... SRL, la **pct.-ele IV.a)- IV.c), pct. IV.e) și pct. IV.f)** din prezenta contestație, ca rămase fără obiect.

În ceea ce privește criticile formulate de contestatorul ... SRL, la **pct. IV.d)** din prezenta contestație, Consiliul, analizând clarificări din oficiu (*identificator „[.../00016] Clarificare din oficiu (2).pdf.p7s” – n.n.*), reține ca fiind relevante susținerile respectivului contestator, din concluziile scrise, și anume

„7. Autoritatea contractantă a remediat toate clazele prevederilor contractuale criticate de subscrisa în contestație.

8. Cu toate acestea, dintr-o posibilă eroare de redactare, sintagma „din vina sa exclusivă”, solicitată de subscrisa a fi introdusă în cadrul clauzei 23.3., a fost inserată la finalul textului, lipsind textul de sens, respectiv:

„În cazul în care, Contractantul nu își îndeplinește la termen obligațiile de furnizare a bunurilor, atunci Autoritatea contractanta are dreptul de a percepe dobânda legala penalizatoare prevăzută la art. 3 alin. 21 din O.G.

*nr.13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații banesti, precum și pentru reglementarea unor masuri financiar-fiscale în domeniul bancar, cu modificările și completările ulterioare. Dobânda se aplica la valoarea produselor nelivrate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de valoarea contractului, **din vina sa exclusivă**".*

9. În mod corect, clauza 23.3 trebuie formulată astfel: „În cazul în care, Contractantul, **din vina sa exclusivă**, nu își îndeplinește la termen obligațiile de furnizare a bunurilor, atunci Autoritatea contractanta are dreptul de a percepe dobânda legala penalizatoare prevazută la art. 3 alin. 21 din O.G. nr.13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații banesti, precum și pentru reglementarea unor masuri financiar-fiscale în domeniul bancar, cu modificările și completările ulterioare. Dobânda se aplica la valoarea produselor nelivrate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de valoarea contractului.”.

În acest context, Consiliul va admite criticile în discuție, formulate de contestatorul ... SRL, la **pct. IV.d)** din prezenta contestație, urmând ca autoritatea contractantă să efectueze modificarea în discuție, prin reformularea **clauzei 23.3**, în sensul solicitat de contestator, modificare pe care autoritatea în cauză o va publica în SEAP.

Consiliul subliniază faptul că se impune o reverificare a documentației de atribuire, de către autoritatea contractantă, pentru a vedea dacă sunt necesare și alte modificări ale acesteia, în corelare cu cele reținute de Consiliu, în cadrul considerentelor de mai sus, în ceea ce privește Lotul 16.

Având în vedere toate aspectele de fapt și de drept mai sus evocate, în temeiul art. 26 alin. (2) și (5) din Legea nr. 101/2016 cu modificările și completările ulterioare, Consiliul va admite în parte contestația depusă de ... SRL, pentru **Lotul 16**, în contradictoriu cu autoritatea contractantă ..., în ceea ce privește criticile formulate la **pct III.1.o), pct III.1.ș), pct. III.3.b)** și **pct. IV.d)**, și, pe cale de consecință,

va obliga autoritatea contractantă la remedierea documentației de atribuire, în ceea ce privește Lotul 16, cu respectarea prevederilor legale și a motivării aferentă prezentei în termen de 10 zile de la comunicare.

Totodată, în temeiul art. 26 alin. (6) din Legea nr. 101/2016, Consiliul va respinge ca nefondate criticile formulate în contestația depusă de ... SRL, pentru **Lotul 16**, în contradictoriu cu autoritatea contractantă ..., la **pct.-ele III.1.a) – III.1.k), pct. III.1.n), pct. III.1.p), pct. III.1.s), pct. III.1.t), pct. III.1.ț) și pct.-ele III.1.u)- III.1.y).**

De asemenea, va respinge ca rămase fără obiect criticile formulate în contestația depusă de ... SRL, pentru **Lotul 16**, în contradictoriu cu autoritatea contractantă ..., la **pct. III.1.l), pct. III.1.m), pct. III.1.r), pct. III.2., pct. III.3.a), pct.-ele IV.a)- IV.c), pct. IV.e) și pct. IV.f).**

Pentru aceste motive
în baza documentelor depuse de părți,
CONSILIUL NAȚIONAL DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIILOR

DECIDE:

Admite în parte contestația depusă de ... SRL, pentru **Lotul 16**, în contradictoriu cu autoritatea contractantă ..., în ceea ce privește criticile formulate la **pct III.1.o), pct III.1.ș), pct. III.3.b) și pct. IV.d),** și, pe cale de consecință,

obligă autoritatea contractantă la remedierea documentației de atribuire, în ceea ce privește Lotul 16, cu respectarea prevederilor legale și a motivării aferentă prezentei în termen de 10 zile de la comunicare.

Respinge ca nefondate criticile formulate în contestația depusă de ... SRL, pentru **Lotul 16**, în contradictoriu cu autoritatea contractantă ..., la **pct.-ele III.1.a) – III.1.k), pct. III.1.n), pct. III.1.p), pct. III.1.s), pct. III.1.t), pct. III.1.ț) și pct.-ele III.1.u)- III.1.y).**

Respinge ca rămase fără obiect criticile formulate în contestația depusă de ... SRL, pentru **Lotul 16**, în contradictoriu cu autoritatea contractantă ..., la **pct. III.1.l), pct. III.1.m), pct. III.1.r), pct. III.2., pct. III.3.a), pct.-ele IV.a)- IV.c), pct. IV.e) și pct. IV.f).**

Obligatorie.

Împotriva prezentei decizii se poate formula plângere în termen de 10 zile de la comunicare.

Complet de soluționare a contestațiilor în domeniul achizițiilor publice:

Consilier de soluționare

PREȘEDINTE

Consilier de soluționare

...

...

...

Redactat practicaua deciziei
...

Redactată în 4(patru) exemplare originale, conține ... pagini.